ŠVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI No. 7. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 13, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го СІЧНЯ 1994. Ч. 7. РІК CI.

В УПЦ КП ДІЙШЛО ДО РОЗКОЛУ

Київ (Р. Руденко). — Тут 5-го січня в газеті „Незалежність" оприлюднено заяву п'ятьох єпископів, очолюваних Митрополитом Антонієм (Масендичем), які заявили про свій вихід з УПЦ КП і перехід до УПЦ, очолюваної Митрополитом Володимиром (Сaбоданом).

Заяву підписали: Митрополит Переяславський і Січеславський Антоній (Масендич), Архиєпископ Вінницький і Брацлавський Спиридон (Бабський), Єпископ Житомирський і Овруцький Софроній (Власов), Єпископ Харківський і Полтавський Роман (Попенко), Єпископ Яготинський Іоан (Скопко).

Свій вихід із УПЦ КП вони пояснюють тим, що „УПЦ КП є неканонічною і неблагодатною, яка не керується канонами Православної Церкви". Автори заяви твердять, що Митрополит Філарет продовжує верховодити, всіляко принижуючи Патріярха Володимира (Романюка), бо не має належної пошани до нового Патріярха. „А коли Митрополит Антоній з благословення Патріярха поїхав на лікування, було зроблено провокаційні заяви про те, що Митрополит втік до Московського патріярхату і отримав Саратовську катедру. У відсутності Митрополита Антонія за наказом Філарета здійснено збройний напад на його кабінет — сказано в заяві.

Хоч Митрополит Антоній нічого не взяв, окрім особистих речей, його звинуватили в розкраданні майна. Як пояснив сам Митрополит Антоній, оцінивши події, він справді звернувся до московського патріярха. Інші архиєреї також скаржаться на утиски і переслідування з боку Філарета, який свої дії пояснює тим, що здійснює „очищення Церкви від аморальних архиєреїв". З огляду на ці дії Митрополита Філарета, пишуть автори, вони вирішили перейти до УПЦ, очолюваної Митрополитом Володимиром (Сабоданом). „Ми — патріоти нашої незаленої держави і прагнемо до незалежної Української Церкви. Своїми молитвами і посильним трудом ми намагаємося приспішити надання незалежности нашій Українській Православній Церкві".

Конфлікт почався відразу після того, як у Києво-Печерській Лаврі відбулася 2-га Конференція УПЦ, очолюваної Митрополитом Володимиром (Сабоданом). В конференції взяли участь представники УАПЦ і УПЦ КП. Обговорювано проблеми міжцерковних взаємин. Конференція закінчилася 29-го грудня і в той самий день з'явилася чутка, що Митрополит Антоній, прихопивши цінності, втік до Москви. Патріярх Володимир (Романюк) нічого не знав про ці чутки, бо коли до нього звернулися з запитанням, він нічого відповісти не міг.

Патріярх Московський Алексей II звернувся листом до міністра юстиції України Василя Онопенка, у якому пояснив статус Української Православної Церкви. У листі стверджується, що УПЦ „канонічно незалежна і цілком самостійна у своєму управлінні". Якоїсь підзвітності ділової чи фінансової перед Московською патріярхією нема. Зв'язок є лише у благословенні, що його московський патріярх надає предстоятелеві УПЦ, якого обирає єпископат цієї Церкви. „З канонічної точки зору УПЦ має право на все рухоме і нерухоме майно, створене і надбане протягом 1000-літнього існування в Україні. „Узв'язку з цим ми заявляємо, що Московська патріярхія не має жодних претенсій на рухоме й нерухоме церковне майно Української Православної Церкви", — сказано в листі Патріярха Алексея II.

ВІДБУДУТЬСЯ ВЕЛИЧАВІ КОНЦЕРТИ З НАГОДИ 100-ЛІТТЯ УНС

1894 1994

Джерзі Сіти, Н.Дж. — Українському Народному Союзові, найстаршій і найбільшій українській братськозабезпеченевій організації Північної Америки, виповнюється 100 років.

Урочисті концерти до цього ювілею, який припадає на 22-го лютого ц.р., відбудуться у суботу, 19-го лютого, в Карнегі Голл, 57-ма вул. і 7-ма аве. в Ню Йорку та у неділю, 13-го березня, в залі Музичної Академії, Брод і Локуст вул. у Філядельфії.

В імпрезі братимуть участь: Український Національний Хор (диригент і мистецький керівник — Ігор Длябога), український хор „Думка" з Ню Йорку (диригент і мистецький керівник — Василь Гречинський), соліст Метрополітальної опери Павло Плішка (бас), солістка Міської опери в Ню Йорку Оксана Кровицька (сопрано), пяніст Микола Сук, Струнний квартет імені Леонтовича (Ю.Мазуркевич — перша скрипка, Ю. Харенко — друга скрипка, Б. Дев'ятов — віоля, В. Пантелеєв — віольончеля). Акомпаньятори — Т. Гриньків, О. Литвиненко, О. Стасишин, Є. Палей.

В програмі концертів — спеціяльно написана з нагоди цієї оказії Урочиста кантата Івана Карабиця на слова Миколи Руденка, та інші твори.

Інформації стосовно квитків будуть подані на сторінках „Свободи" додатково.

Український Національний Хор

Хор „Думка" з Ню Йорку

НАТО МОЖЕ ЗААТАКУВАТИ УКРІПЛЕННЯ БОСНІЙСЬКИХ СЕРБІВ

Брюссель, Бельгія. — Як інформує агентство Ассошіейтед Пресс, під час праці сесії НАТО президент ЗСА Билл Клінтон і його союзники дійшли до згоди щодо можливости застосування повітряної атаки проти боснійських сербів, якщо ті не відмовляться від бльокади Сараєва. Через те, що обидва боснійські летовища, з вини сербів, закриті, припинилася достава гуманітарної допомоги для оточених сербами мусулман. Президент Б. Клінтон висловився в тому сенсі, що коли керівництво НАТО вважатиме за доцільне, то в повітряній атаці проти сербів візьмуть участь також і американські летуни.

Спостерігачі звертають увагу, що тепер у цьому питанні цілком змінилося наставлення Англії. Раніше Лондон виступав проти нових воєнних дій у Боснії, однак у Брюсселі сам британський прем'єр Джан Мейджор заявив, що серби заслуговують „покарання за вперте небажання розв'язувати існуючі проблеми мирним шляхом".

Ідею повітряної атаки військових укріплень боснійських сербів активно підтримав голляндський прем'єр Рууд Любберс. Очікується, що в цих змінених обставинах генеральний секретар ООН Бутрос Бутрос-Ґалі також не буде виступати проти військового втручання НАТО у боснійський конфлікт.

В Москві демонстрували проти Б. Єльцина

Москва. — Як інформує агенство Ассошіейтед Пресс в неділю, 9-го січня, до п'яти тисяч російських комуністів і шовіністів-великодержавників організували антиєльцинівську демонстрацію. Підійшовши до будинку американської амбасади, демонстранти скандували: „Повісити Єльцина!", „Єнкі, ґов гом!".

У своїх виступах учасники мітинґу закликали депутатів-консерватистів активніше боротися з економічними і політичними реформами президента Б. Єльцина, а також внести зміни у конституцію, яка дала президентові занадто багато влади. Деякі з виступаючих стверджували, нібито розпуск старого парляменту був „інспірований американцями".

Тим часом російські газети засвідчують, що реформатори є дуже занепокоєні новими тенденціями в парляменті, де більшість місць належить Ліберально-демократичній партії В. Жиріновського, комуністам і аграрникам. Ці три партії вже чітко розділили свої обов'язки в Думі. Прихильники В. Жиріновського будуть домагатися контролі над комісіями в питаннях зовнішньої політики і оборони, комуністи хочуть підпорядкувати собі комісії в питаннях національної безпеки і економіки, а аграрники очолять комісії, які працюватимуть над новими проєктами конституції і судової реформи.

Серед учасників московської демонстрації було багато російських неонацистів, одягнутих в однострої зі свастикою.

У Чикаґо створився Спортовий комітет для допомоги спортовцям в Україні

Чикаґо (Р. Припхан). Чикаґо, — Як відомо, 6-го листопада 1993 року відбулись у Торонто Основуючі збори Спортової комісії СКУ. Комісія була покликана на прохання міністра спорту і молоді України Валерія Борзова, голови Національного Олімпійського Комітету України. В нарадах взяли участь 33 представники ЗСА, Канади, Европи і Австралії. Головою вибрано Всеволода Соколика, ЗСА репрезентує Лариса Барабаш-Глемин. Завданням комісії є зорганізувати всебічну допомогу НОК України для уможливлення участи репрезентантів України в зимових Олімпійських Іграх у Ліллегаммері в Норвегії 12—27-го лютого 1994 року.

Спортовий комітет у Чикаго очолив д-р Павло Надзікевич. До Управи увійшли 22 особи, колишні спортовці. Відбуто три засідання, на яких обговорено справу успішної збірки пожертв на НОК-У. В касі „Самопоміч" та в банку „Певність" відкрито конто: Rukn-Olympics 31975. Цією дорогою комітет звертається із проханням до української громади про щедрі пожертви на цю ціль. Списки жертводавців будуть поміщені у пресі. Рівнож на 22-го січня ц. р. комітет плянує зустріч громадянства із Валерієм Борзовим, колишнім олімпійським першуном у бігах на 100 і 200 метрів. Зустріч відбудеться в Українському Культурному Осередку, вступ від особи 50 дол. Комітет плянує рівнож запросити на цю зустріч Сергія Бубку, світової слави рекордиста у стрибку з жердкою.

Члени Управи Спортового комітету в Чикаґо: почесний голова — д-р Ахіль Хрептовський, голова — д-р Павло Надзікевич, заступник голови — Мирон Дахнівський, секретар — мгр Роман Припхан, фінансовий референт — інж. Ро-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

БУНТІВНИКИ В МЕХІКО продовжують бойові дії проти урядової армії. Цими днями вони здійснили декілька нових диверсій, в тому числі у столиці країни, де бомба вибухнула на підземній стоянці великого комерційного центру Пляза-універсіяд. В останні дні стало відомо, що повстанці дістають підкріплення з-за кордону. Ряди партизанів-запатистів поповнюють ліваки-сальвадорці з Фронту національного визволення імені Фарабундо Марті. Крім того, бунтівників підтримують деякі представники опозиції і релігійні діячі. Католицькі священики вимагають, щоб уряд Мехіко вступив у переговори з партизанами і вдовольнив їхні вимоги.

ПРЕДСТАВНИКИ ООН у Сараєві повідомили, що були змушені прийняти рішення про закриття міського летовища. Цей крок став неминучим після того, як сербське командування відмовилося ґарантувати, що літаки і спеціялісти, які працюють на летовищі, не будуть обстрілюватися. „Сербська відмова дати тверді ґарантії прозвучала саме тоді, коли місто цілком залежить від достави харчів і медикаментів з-зовні, і летовище готове приймати від 27 до 48 літаків щодня", — сказав представник місії ООН у Сараєві.

ВЕРХОВНИЙ УРЯДНИК Конференції в питаннях безпеки і співробітництва в Европі Макс ван дер Стул протягом чотирьох днів особисто вивчав стан справ у ділянці дотримання прав людини в Латвії. Між іншим, він ознайомився з проєктом нового закону про громадянство, який у парляменті вже перейшов перше прочитання. Згідно з цим проєктом, кількість людей, яким уряд надаватиме латвійське громадянство, залежатиме від демографічної і економічної ситуації. Представники неґромадян Латвії повідомили М. ван дер Стула, що мають намір створити своє громадське об'єднання, щоб захищати інтереси понад 700,000 осіб. Під час пресової конференції в міністерстві закордонних справ Латвії М. ван дер Стул заявив, що він „не знайшов доказів порушень прав людини в Латвії".

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ІРАКУ повідомили, що за три роки дії міжнародної бльокади цієї країни її жертвами стали 400,000 іракців, в тому числі понад 100,000 дітей. Всі вони померли від недоїдання або через брак медикаментів. Західні спостерігачі вважають, що це повідомлення може виявитися частиною пропагандивної кампанії Багдаду, який домагається пом'якшення міжнародних санкцій і скасування ембарґо на експорт іракської нафти. Водночас представники міжнародних ґуманітарних організацій стверджують, що у випадку продовження економічних санкцій проти Іраку 18-мільйонове населення країни в недалекому майбутньому зазнає голоду і масових епідемій.

СУД ПІВНІЧНОГО ІРАКСЬКОГО міста Ербіль засудив до 26 років тюрми турецького громадянина Гашіма Жіркі. Він убив двох кореспондентів Бі-Бі-Сі — Чарлза МекСвелла і Ніка Деллу Красу. В березні 1991 року Г. Жіркі зголосився, за гроші, нелеґально перевести двох англійців з прикордонного турецького міста Юксекова на територію північного Іраку, контарольовану курдами. Журналісти мали намір підготувати ряд репортажів про становище в іракському Курдистані, але були вбиті провідником — з метою пограбування.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР-ДЕМОКРАТ з Ню Йорку Деніел Патрик Мойниген виступив у телевізійній програмі „Зустріч з пресою" і вимагав призначити прокуратора для розслідування фінансових справ Билла Клінтона і Першої лейді. Він також висловив побажання, щоб Клінтони не приховували документи про свою минулу фінансову діяльність. Д. Мойниген став першим в країні високопоставленим демократом, який сказав, що секретар Департаменту юстиції Джанет Ріно повинна призначити незалежного прокуратора для розслідування зв'язків Клінтона з арккенсоською компанією „Вайтвотер" і арккенсоським банком „Медісон", які збанкрутували. Мойниген став також першим високопоставленим демократом, який заявив, що Президент і Перша лейді повинні оприлюднити свої фінансові документи про зв'язки з компанією „Вайтвотер".

ГАЗЕТА „НЮ ЙОРК ТАЙМС" повідомила у понеділок, 10-го січня, про рішення Мортона Гальперіна відкликати свою кандидатуру на пост заступника секретаря Департаменту оборони. Газета нагадує, що висунення президентом Беллом Клінтоном 55-річного М. Галперіна викликало протест багатьох республіканців і спинило затвердження його кандидатури в Сенаті. Республіканці не хочуть миритися з тим, що одним з керівників Пентаґону стане активний борець проти В'єтнамської війни і людина, яка присвятила своє життя виступам проти діяльности американської розвідки. Вважають, що Президент підшукає для Галперіна високооплачувану працю в Державному департаменті на такому пості, який не вимагає затвердження Сенатом.

У ВАШІНҐТОНІ ВІДБУЛАСЯ крайова зустріч негритянських активістів. На порядку денному зустрічі стояло питання про проблему зростання злочинности серед чорношкірого населення З'єднаних Стейтів. В зустрічі взяли участь проповідник Ел Шарптон, негритянський пастор Джессі Джексон, відомий кіно— і телеактор Билл Косбі та інші визначні негритянські діячі.

ЛІДЕР РЕСПУБЛІКАНЦІВ у Сенаті Роберт Дол настоює на незалежному розслідуванні фінансових справ Билла Клінтона. „Тепер розслідуванням керує не Департамент юстиції, а Білий Дім. Тому ми ще більше, ніж раніше, потребуємо незалежного прокуратора", — сказав сенатор Р. Дол, який, як й інші республіканці в Конґресі, давно настоює на призначенні незалежного прокуратора для розслідування фінансових справ Клінтонів у період, коли Президент був губернатором Арккенсо. Однак високопоставлені чинники Білого Дому знову заявили, що у призначенні незалежного прокуратора нема необхідности. Про це говорили і пресовий секретар Ді Ді Маєрс, і його асистент Брус Ліндзі. „Ми нічого не намагаємося затаювати", — сказала Маєрс. „Мова йде лише про те, щоб відгородити Президента від спроб втручання в його особисте життя", — додав Ліндзі.

Розбудова Українського Музею стає дійсною

Ню Йорк (О. Кузьмович). — Святковий полуденок тут у готелі Валдорф-Асторія в Ню Йорку зібрав у неділю, 5-го грудня 1993 року численну українську громаду, що прийшла, щоб своєю участю підтвердити допомогу Українському Музеєві в його зусиллях зібрати в останньому році відповідні фонди для розпочаття перебудови власного будинку при 6-ій вулиці.

Завдяки жертвенності двох українських родин Ню Йорку — Володимира і Анни Рак та Юліяна і Марії Бачинських, увесь дохід із квитків на полуденок 160 осіб був переданий на Будівельний Фонд під проводом Анни Алиськевич. В часі полуденка зложили і задеклярували присутні свої датки на цей фонд в сумі 181,000 дол., в тому уфундовання трьох кімнат в майбутньому музеї. Таким чином збірка зближається до запланованої суми 1.5 міл. дол., з якою можна розпочинати перебудову.

Міністер культури України І. Дзюба промовляє на полуденку УМ в Ню Йорку.

Про історію постання і дальшого розвитку УМ до теперішньої хвилини розповів присутнім голова Управи УМ інж. Тит Геврик, який також привітав почесних гостей на полуденку. Ними були: о. вікарій парох української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку-Патрикій Пащак, ЧСВВ, о протопресвітер і парох української православної церкви св. Володимира, Володимир Базилевський, постійний представник України в ООН Віктор Батюк з дружиною Авеліною, генеральний консул України в Ню Йорку Віктор Крижанівський з дружиною Людмилою, Анна Кравчук, голова Союзу Українок Америки, Іванна Рожанковська і Марія Савчак — почесні голови СУА.

Ведучий програмою полуденка Нестор Голинський представив головного промовця і особливого гостя з Києва, міністра культури України Івана Дзюбу, як також проголосив нових жертводавців на Будівельний Фонд, що складали свої пожертви в часі полуденка.

Т. Геврик у своєму вичерпному слові поінформував присутніх про значення УМ, його початки, жертвенну працю СУА і довголітньої голови І. Рожанковської та підкреслив, що 1993 рік був вимковий в історії музею. У плянах УМ є завершити заплановану збірку у січні 1994 року, підписати контракт з архітектом, а в лютому розпочати працю над проєктом перебудови, щоб весною цей проєкт могла Управа УМ прийняти до відома і затвердити.

І. Дзюба заторкнув загальні проблеми розвитку культури України, підкреслюючи велике значення, що його має українська діяспора в тій ділянці, охороняючи ці скарби нашої культури, які можна було заховати. Він запевнив також, що, не зважаючи на теперішню непевну політичну атмосферу в Україні, ті, які бажають повернути в Україну різні культурні надбання, повинні це зробити тому, що „повороту до давнього стану не буде".

На думку І. Дзюби конечна співпраця між музеями тут і в Україні. Стан музейництва є високий в Україні, але тепер зустрічається з різними технічними труднощами, як також правнями, які Міністерство Культури старається наладнати. Тут потрібно також правне оформлення співдії з УМ. На загальному культурному відтинку І. Дзюба бачить різні важкі, але також гарні, моменти та підкреслює особливо успіхи українців на музичному полі. Він відмітив також успіхи, які принесла виставка „Золо-

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW. (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money-order payable to Svoboda

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Російський Гітлер

Так німецька преса назвала Владіміра Жиріновського, новообраного до російського парляменту лідера, як на глум — ,,Ліберально-Демократичної партії" — насправді крайньої реакційної неділимської. Жіріновський переміг у виборах не так завдяки ідеології імперіялізму й антисемітизму, як з вини важкої економічної ситуації, безробіття і черг перед крамницями, що спричинює в Росії атмосферу загального невдоволення, — повна аналогія до відносин в Україні. Але Жіріновський зараз-же після своєї перемоги виявився людиною неповажною, цілком невідповідальною за свої слова, які нагадували промови Адольфа Гітлера з 1930 років нашого сторіччя. Щоб здобувати собі політичних однодумців поза кордонами Росії — він поїхав до традиційно русофільської Болгарії, у столиці якої — Софії — пишається величавий пам'ятник царя Олександра II, визвольника Болгарії з турецької окупації. Але болгари забули вже російських царів і призабули комуністичних диктаторів та бояться зайвого заколоту внутрі та ворожнечі зізовні.

Жіріновський так поводився, що його просто викинули. Коли ще перебував у Софії, амбасадор Німеччини повідомив його, що ,,на жаль", не може дати йому візу до цієї країни, бо він там не бажаний. Розлючений ,,російський Гітлер" відгрожувався, що коли дійде до влади, то розпічне світову війну, залишить 300,000 російського війська у колишній Східній Німеччині і вимагатиме від Німеччини додаткового відшкодування за всі їхні втрати з часу Другої світової війни. Жіріновський особливо озлоблений на Німеччину, бо був переконаний, що їй сподобається його суґестія: щоб Німеччина зайняла Польщу, бо він плянує зайняти Україну і балтійські країни.

Ці непритомні заяви Жіріновського занепокоїли західній світ, бо в історії є чимало прикладів, як-то психопати розпочинали криваві авантюри. Він скомпромітувався у всьому світі — поза кордонами Росії і різні европейські держави проголосили його ,,персона нон ґрата", але воно його не протверезило. Та він підвищив в очах міжнародного світу престиж Боріса Єльцина, бо очі закордону звернені на Єльцина, що той якось приборкає свого загорілого земляка, очманілого манією величности. Коли він був ще у Софії і зголосився до нього представник однієї американської телевізійної станції — він зажадав 60,000 дол за інтерв'ю, — американський журналіст, очевидно, зрікся розмови з Жіріновським, зате вся американська і західньоевропейська преса, радіо- і телевізійні станції, одностайно схарактеризували його, як неповажного і непритомного фанатика, який не свідомий цього, що говорить. Владімір Жіріновський став проблемою, але за всією вірогідністю, його політична кар'єра довго не триватиме. Його виступи в російському парляменті з погрозами на адресу західніх великодержав та одвертими заповіданнями збройної аґресії проти усамостійнених країн колишнього Совєтського Союзу та проти колишніх сателітних держав, і його погрози, що може розпочати третю світову війну та може ,,покарати" Німеччину скиненням на Берлін атомної бомби, — напевне налякають і самих російських діячів, включно з неділимцями, які хоча хотіли б воскресення імперії у кордонах СССР, але без мобілізації проти себе всього зовнішнього світу.

Увесь народ в Україні та українська спільнота діяспори однозгідні, що В. Жіріновський зробив Україні велику прислугу. Він дав в руки Урядові України та всій його закордонній дипломатичній службі наявний доказ, якого північного сусіда має Україна та якими несподіванками заскакує Москва світ. Поява Жіріновського на політичній арені повинна би прохододити гарячі голови партійників в Україні, які поза своїми особистими амбіціями та міжнародною мишедраківкою не бачили світу.

Хоча німецька преса охрестила Жіріновського ,,російським Гітлером", — те російське видання німецького Фюрера куди поганіше і примітивніше. Гітлер, вигравши вибори у 1933 році і прийшовши тоді леґально до влади, поводився наступних шість років розмірно пристойно, не вигукуючи тих погроз, як це робив Жірінов ський і то ще тільки як депутат парляменту. І в Росії напевне тямлять, що накоїв Гітлер усьому світові — собі пустив кулю в лоб, а Німеччину покрив румовищами. Мало принадна перспектива для Росії. Жіріновський не перший меґаломан-неділимець. Був ще за Міхаїла Ґорбачова лідер крайніх фанатиків Ліґачов, був згодом і [illegible], наче ніколи їх не було. Те саме станеться із новітнім ,,російським Гітлером".

Іван Самійленко

ПРЕЗИДЕНТ МИКОЛА ЛІВИЦЬКИЙ

II

Не забуваймо, він каже, що в цей час на Україні є мільйони комсомольців і рядових членів Комуністичної партії (це сказано в 1966 р.), які в багатьох випадках стали такими примусово, або й свідомо бажаючи маскуватись". І що ж, — карати їх за це? Ні! Твердить Президент Лівицький. ,,З такою визвольною програмою ми нічого не досягли б. Навпаки, ми мусимо прикласти всіх зусиль, щоб усіх тих рядових комсомольців і комуністів переробити на борців за вільну і незалежну Україну, за УН-Республіку". Для підтвердження такої постави, Президент Лівицький покликається на поставу Симона Петлюри до Тютюнника, Григорієва і От. Зеленого, які після їхньої зради, потім зрозуміли свою помилку і покаялися та повернулися до УНР для дальшої боротьби за волю України.

Повертаючись до Хвильового і його гасла ,,Геть від задріпанки Москви!" Президент Лівицький підкреслює, що Хвильовий не був винахідником цього гасла. Далеко раніше, він каже, це гасло проголосили і за нього боролися Петлюра і петлюрівці. ,,І якби в той час Хвильовий і йому подібні пішли разом з Петлюрою, то може історія пішла б іншою дорогою, а Хвильовому і йому подібним не довелося б накладати на себе руки, або згинути на засланнях..." Підсумовуючи, цю думку М. Лівицький стверджує, що ,,Для членів УНДС прапором є безкомпромісова Петлюрівщина, СВУ — ті, які не були радянцями і ніколи не сприймали совєтського окупаційного режиму".

Президент Лівицький був беззастережним прихильником демократії (народоправства). ,,Але якщо ми за демократію, говорив він, то за упорядковану демократію, а не за демократію — сваволю". Він завжди підкреслював, що після визволення неокріпша українська держава буде рішуче потребувати національної дисципліни і солідарности всіх верств українського населення, основаної на взаємній пошані і довір'ї, як про це не раз говорив Симон Петлюра — ,,на слухняності", тобто на державницькій дисципліні.

Сл. п. Микола Лівицький, зрозуміло, не міг точно передбачити, якими шляхами піде визволення України. Чи це станеться шляхом, більш чи менш, довгого еволюційного процесу — шляхом поновної визвольної боротьби, чи шляхом короткотривалого революційного вибуху, тобто макіявельського типу революція. Але по суті це справи не міняє. Одне ясно, що визволення і удержавлення народоправної української держави може статися лише після повної ліквідації совєтського окупаційного режиму імперіяльної Москви. І саме в цьому суть, визвольної концепції і далекозорої державницької візії Президента Лівицького.

Микола Лівицький був великим українцем — державником. Він завжди підкреслював, що без власної української держави українська нація засуджена до загину. Для того щоб цього не сталося він постійно закликав українську спільноту до безкомпромісовости супроти російського імперіялізму, який є найголовнішою небезпекою для України. Він постійно шукав симпатій до української справи в країнах західнього світу.

Одного дня, під час моїх відвідин уже безнадійного хворого Президента, Микола Лівицький сказав мені: ,,Забагато подій сталося у моєму житті. Були часи, коли сучасне виглядало загадковим, а майбутнє під знаком питання, але мене завжди виручало одно, а це велика віра, яка глибоко лежала лежала у моєму серці. Вона, тримала мене в поході. Ця віра була і є — ідея УНР, яку я вже бачу зі сходом радісного сонця...

З цією вірою він перейшов через злі напади і тяжкі буревії. Він уперто і гордо ніс прапор УНР, щоб завершити ще незавершене діло батьків. Він зумів зберегти кращі традиції УНР на чужині і за це йому вічне спасибі.

Президент Лівицький був скромною людиною. В його праці ,,Відносини Захід—Схід" він писав: ,,Якщо йдеться про мене і моїх співпрацівників у Державному Центрі, то тут ідеться не про особу і особи. Ми 'билися' не за 'становища' і не 'владу', а за установу ДЦ УНР з екзильним Урядом і за ідеї нашої боротьби, які в кінцевому результаті приведуть до повалення російсько-совєтської імперії. Для цього погоня за титулом, славою чи якоюсь величчю були далекі і чужі. Наведу один з багатьох прикладів: ранньої осені 1989

(Закінчення на стор. 3)

Лариса Барабаш-Темпл

ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ УКРАЇНИ

Олімпійський рух України юридично став незалежним 24-го вересня 1993 року, коли в Монте Карльо, Монако, Національний Олімпійський Комітет України (НОК-У) отримав повне визнання. Тимчасове визнання існує від березня 1992 року. Від цього часу усі спортові федерації України є прийняті у відповідні міжнародні об'єднання. В даний час іде постійна праця в напрямі рекомендації українських представників до міжнародних структур.

1993 рік започаткував виступи спортовців України самостійними дружинами, які брали участь у 19-ох чемпіонатах світу, де завоювали — 5 перших, 14 — других і 17 — третіх місць. Взяли також участь у 18 чемпіонатах Европи, де завоювали 23 перших, 28 других і 32 третіх місць. Дуже успішно виступили українські юньйорські дружини, наша резерва на майбутнє. На чемпіонатах світу вони завоювали — вісім перших, 17 других і вісім третіх місць, а на чемпіонатах Европи — шість перших, чотири других і вісім третіх місць. Блискучо виступили українські студенти у Европейських олімпійських днях молоді і у Світовій універсіяді в Баффало, Н. Й. Успіхи в Універсіяді були надзвичайні. Чисельно мала українська дружина, яка складалася з 68 учасників, завоювала 26 медалів, з того 11 золотих. Україна осягнула шосте місце у загальному точкуванні, за дружинами ЗСА, Канади, Японії, Китаю і Німеччини, які нараховували до 500 учасників кожна. Зате чисельна дружина Росії взяла 17-те місце у загальному точкуванні.

Від часу зібрання цієї статистики українська дружина важкої атлетики завоювала перше місце у світовому чемпіонаті в Австралії. Українська дружина художньої гімнастики завоювала 11 медалів і кочемпіонат світу в Еспанії. Для підсумування проведеної діяльности, відбудеться в найближчому часі в Києві Генеральна асамблея Національного Олімпійського Комітету України.

Щоб вишколити систему цього об'єму є в Україні 1,516 спортових шкіл, де навчається 720,000 спортового юнацтва. Є також 250 олімпійських шкіл, одна державна школа спортової майстерности на кожну область, вісім училищ фізичної культури та чотири підготовчі інститути. В усіх школах наука переходить на україномовну. Ціла спортова структура, як шкільна система, тренування, участь у змаганнях є втримана, незважаючи на економічну скруту, де є поважні браки у кожній ділянці, особливо у медичному забезпеченні спортовців. Це уможливлюють надзвичайно талановиті спортовці, які своїми успіхами не тільки здобувають собі і Україні славу, але й мають потенціял притягнути міжнародних спонзорів спорту. Завдяки експертам, тренерам і системам науки, в Україну з цілого світу приїжджають спортовці на вишколи, а в українських підготовчих спортових інститутах відбуваються міжнародні наукові конференції.

Українська діяспора уже значно допомогла НОК-У в його міжнародній діяльності. До проробленої праці належить оформлення українських спортових федерацій до міжнародних структур. Поважну працю вклала Українська Спортова Централя Америки і Канади, яка вплатила внески до понад 30 світових об'єднань. Олімпійська комісія СКВУ вплатила внески до п'ятьох світових об'єднань. Впродовж 1993 року громади Баффало, Торонто, Австралії, Німеччини (Штутґарт) і стейту Ню Йорку значно допомогли українським спортовцям у їх світових виступах. Найбільш сконцентрована діяльність під цю пору іде у приготуваннях до участи української збірної у зимових іграх, в лютому 1994 року в Норвегії (Ліллєгаммер). Провідними членами цієї першої незалежної української дружини будуть Оксана Баюл і Віктор Петренко. Щоб скріпити підтримку для української дружини та вичерпно і безпосередньо познайомити діяспору з українським спортом, в січні 1994 року голова НОК-У, міністер молоді і спорту Валерій Борзов відвідає Ню Йорк, Філядельфію, Клівленд, Чикаґо і Торонто.

Для НОК-У найважливішим сьогодні фінансовим завданням є використати спонзорство, що надається спортові на світовому рівні. В цьому напрямі іде найбільш інтенсивна праця. З фірмою ,,Адідас" вже підписано контракт, котрий дає спонзорство для виступів української дружини. Також ведуться переговори із міжнародними підприєм-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Дарія Гординська-Каранович

Незвичайний концерт

Дня 19-го грудня 1993 року в залі УНДому в Ірвінґтоні, Н. Дж, відбувся концерт заслуженого артиста України баритона Ярослава Гнатюка.

Декілька імпрез в той самий день, візита св. Миколая і пересторога, що буде падати сніг — це перешкоди, які стримали більший прихід слухачів. Тому на концерті явилися ті громадяни, які стало ходять на концерти і до опери та тримають руку на живчику нашого культурно-музичного життя.

Програма концерту складалася з пісень наших композиторів: М. Лисенка, Я. Степового, К. Стеценка, П. Майбороди, Г. Майбороди до слів Тараса Шевченка та Івана Франка.

При кінці концерту прозвучали пісні українського фолкльору. Гармонійно і з чуттям акомпаньювала співакові його дружина Світлана Гнатюк. Голос Ярослава Гнатюка — лірико-драматичний баритон густого аксамітного тембру, що так природно і вільно звучить у всіх частинах діяпазону. Свобідна техніка віддиху поглиблює рівність голосу співака і легкість, з якою він виконує різнородні динамічні тінювання від ніжного пяніссімо до могутнього форте.

Я. Гнатюк не лишень має повний щиросердечної теплоти голос, але він є творчий у відтворчій інтерпретації, щоб дістатися до струн людської душі і висловити те, що неможливо сказати словами.

А тепер історія про нашого співака.

Ярослав Гнатюк народився на Тернопільщині в багатодітній сім'ї. Музично обдаровані батько і мати прищепили дітям любов до музики. В їхній хаті спів лунав майже без перерви. Після закінчення середньої школи Я. Гнатюк почав студіювати спів у вокальній студії при хорі ім. Г. Верьовки, потім научався в музичному училищі ім. Ґлієра, а довершив научання у Київській Консерваторії в клясі оперного співу відомої співачки проф. Галини Сухорукової. І ось вже багато років Я. Гнатюк репрезентує українське вокальне мистецтво, як у себе в Україні, так і за її межами. Він концертував в Німеччині, Греції, Бразилії, в Єгипті, Мехіко, в Америці, Колюмбії, Венесуелі, в Костаріці, Кубі, Канаді і т. д.

У репертуарі співака є старовинні арії XVI—XVII століть, оперові арії Верді, Бізе, Леонкаваллько, Чайковського і т. д.

Основним кредо Я. Гнатюка є служіння українській музичній культурі на світовому рівні і відродження українського мистецтва.

Зачуваємо, що американські музичні кола цікавляться нашим великим талантом з України.

Любов Дмитришин-Часто

На чужині

Зима.
Сніг пахне холодами,
У білім савані — єство моє,
Тепло зосталось дома, за снігами,
Далеко так, що думаю, чи є?..

Мороз...
Ні, душу туга сушить,
На кригу заморожує й любов,
Відради навіть пісня не приносить,
Я тільки чую материнський зов.

Вітри...
Гарцюють стоголосо:
Ревуть, співають, стогнуть ув імлі.
Й вони мені відради не доносять,
Бо це вітри не з рідної землі.

У нас Різдво —
Колядки і щедрівки...
Найгірші біди никнуть перед ним.
На чужину до мене, вітре східній,
Прилинь і привітай з Різдвом Святим...

Зима...
На чужині зима холодна...

Яр. Климовський

СПОГАД ПРО ДРУГА

(У першу річницю смерти св. п. Володимира Шашаровського).

Про Володимира Шашаровського чимало написано, не рахуючи прихильних рецензій із його театральної діяльности. Тут згадаю його головним чином як друга. Крім цього дещо торкнуся його акторської та режисерської праці.

У Перемишлі, одному з більших міст Галичини, діяв дуже добрий український драматичний ансамбль, у якому в самих початках працювали два брати українці Конради та Степан Гнида. Цю трійку заанґажував Польський театр у Кракові. Гнида заанґажований до цього Театру, зразу своє прізвище змінив на Гнидзіньскі, в цей спосіб зовсім затираючи за собою слід, що був вояком Української Галицької Армії. Володимира Шашаровського анґажує з цього українського театрального ансамблю ,,Фредреум" — професійний польський театр у Перемишлі саме в той час, коли з цього театру двох знаменитих акторів — Леліву та Ґутнера заанґажував польський Театр у Львові.

Шашаровський входить у репертуар ,,Фредреум", але почувається в цьому театрі якось чужо, бо він там єдиний українець.

Він глибоко замислився,
взявши голову у жмені,
виступив і вирішив служити
українській Мельпомені.

Це було в 1925 р. (в останньому році, коли ще вимагані драматичні студії можна було проробляти приватно).

В. Шашаровський не спокусився на білий хліб польського театру. Конради тягнули його до Польського театру до Кракова, але Шашаровський подякував і вибрав чорний хліб українського мандрівного театру, щоб служити своєму обездоленому народові живим словом зі сцени, щоб воно загрівало та подавало надію на краще завтра.

Взимі 1932 року в Театрі ,,Заграва" в той час під мистецьким керівником Олеся Степового стало відомо, що ансамбль побільшить і зміцнить досвідчений актор і режисер В. Шашаровський. У моїй уяві, не знаю чому, створилось враження, що це повинна бути статечна, літня людина, тим більше, що в багатьох театральних примірниках видніло його прізвище як режисера. Невдовзі приїхав Шашаровський, молодий, елеґантно одягнений мужчина. З вигляду, розмови, поведінки виходило, що він інтелектуально розвинений, при цьому ще й приємна людина. Зразу почав грати головні ролі нашого репертуару. Евідентним було, що він ці ролі вже виконував. Я мав нагоду приглянутись до нього, як актора. Мав надзвичайно добру пам'ять, необхідну для сцени. В кожній його ролі було пізнати, що він ролю глибоко простудіював під поглядом типа якого зображував, що було слідним у позі, сценічному русі, міміці та жестикуляції поруч дикції, артикуляції та самої подачі слова.

Невдовзі захворів Олесь Степовий. Його ролі та мистецьке керівництво переходить на В. Шашаровського. Вмирає О. Степовий. Ансамбль психологічно заламався. Акторки й актори переходять до інших театрів, залишилась мала горстка акторського складу. Переходять на малообсадовий репертуар. Згодом Шашаровського анґажує театр-рев'ю ,,Цвіркун" керувати програмою, а мене на адміністратора. За декілька місяців Шашаровського анґажує Йосип Стадник, а мене — Ярема Стадник як актора й адміністратора. Переходити з театру до театру було в той час звичайною річчю, бо людина — вічний шукач, знаходить краще або гірше. Блавацький переходить з Театру ім. І. Тобілевича до ,,Заграви", беручи з собою Кривіцьку, Боровика, актора й сценографа, в цей спосіб не лише рятує ,,Заграву", але цей театр під мистецьким керівництвом Блавацького, стає серйозним суперником Театру ім. І. Тобілевича.

Коли Театр Йосипа Стадника виступав поблизу Львова, а Шашаровський не був обсаджений у якомусь спектаклі, він неодмінно їхав до Львова, щоб побачити якийсь добрий спектакль, добрих акторів, добру режисерію. Це було свого роду підвищення його кваліфікації.

Одного разу зустрів я у Львові Шашаровського зовсім припадково, він саме приїхав побачити ,,Фройлян доктор", а я саме тоді друкував афіші в друкарні Ґонти. З радістю ми зустрілись, залюбки послухав я театральних новинок. Наша зустріч була коротка, нам обоім було смішно. До Львова їздив він час від часу, тим більше, що мав де ночувати. Ночував у сестри, яка студіювала у Львові. Ще в той час жив його батько, службовець Міської управи міста Перемишля.

В часі большевицької окупації ми працювали в одному театрі — в Театрі ім. Лесі Українки. За німецької окупації, коли я мав своє концертне бюро, Шашаровський у кожному ансамблі, який я возив був конферансьє.

У Реґенсбурзі він мав поставлених декілька вистав з малою обсадою і знов я возив його ,,Камерну сцену" в поблизькі українські табори, очевидно, коли він не був обсаджений у якійсь із п'єс Ансамблю Українських Акторів під мистецьким керівництвом В. Блавацького.

У ЗСА я працював з ним у ,,Літньому Театрі". Ми співпрацювали дуже гармонійно. Як треба було написати вступ, актуальні куплети чи фінал до монтажу слова, пісні, танку — я залюбки це робив для нього.

У Львові, коли він режисерував, чи то було у Відділі Драми Оперного Театру, чи Театру при Літературно-Мистецькому Клюбі, я мав нагоду приглянутися його режисерії, у якій найбільшу увагу він звертав на слово, вважаючи, що найважливішим є сценічний текст. Слово, казав, — це найточніший виклад людської думки. Словом можна передати силу і глибінь. Мистецьким виголошеним словом можна висловити красу, сміливість-геройство, моґутність і чимало інших прикмет, чи хиб людської істоти.

Не диво, що в парафії св. Архистрига Михаїла, його мистецькі програми втішалися мистецьким успіхом до цієї міри, що програма з нагоди січневих роковин, виконана силами Театральної Студії Молоді під мистецьким керівництвом Володимира Шашаровського, була кращою від цієї, що її виконали професіонали у УОКЦентрі..

У роздумах про потойбічне життя я пригадав собі фраґмент вірша Остапа Тарнавського:

І далекими левадами ідеш,
наче музика, що без шляхів, без меж.

У 10-ту річницю смерти О. Ґензи

Роки минають і затирають чуттєве ставлення до людей, які відійшли від нас у вічність, але разом з тим вони допомагають нам краще й справедливіше бачити та оцінити осіб, з якими ми жили, працювали, переживали наші успіхи й невдачі.

Здається, що ще так недавно, а минуло вже десять років від тієї сумної хвилини, коли перервалася нитка життя відносно молодої ще людини, довголітнього мистецького керівника й хореографа танцювального ансамблю „Верховинці" осередку СУМ в Ню Йорку св. п. Олега Ґензи. Відійшов він у вічність саме тоді, коли ввесь християнський світ радів, святкуючи небуденне величне свято народження Божого Дитятка. Цього радісного дня за григоріянським календарем, 25-го грудня 1983 року, блискавкою облетіла сумна й неймовірна вістка, що не стало між живими невтомного працівника, любителя й знавця українського танкового мистецтва, нашого улюбленого друга Олеся.

Болісно й тяжко було погодитися з сумним фактом, що невмолима смерть забрала всім нам дорогу людину, яка була так близькою нашому серцю. Ця разюча вістка про передчасну смерть нашого друга потрясла до глибини душі сумівську молодь, танцюристів та цілу українську громаду. В особі покійного члени осередку СУМ, а зокрема члени танцювального ансамблю „Верховинці", глибоко відчули й нині відчувають цю велику втрату. Ми втратили не тільки жертвенного й знаменитого мистецького керівника, але також батька, виховника й опікуна танцюристів.

Тяжко було повірити і погодитися з жорстокою дійсністю, що відійшов від нас у вічність той, хто був фізично здоровий, сильний духом, енергійний і життєрадісний. Хто з великим запалом і посвятою працював з молоддю і для молоді. Він не дивився на труди, перешкоди чи невдачі, не зражувався і не задовольнявся малим, а стримів до вершин.

Світлої пам'яті друг Олесь був сином багатої землі-чорнозему золотого Поділля, села Середнє на Підгаєччині. Ріс і виховувався у родинній атмосфері національно свідомих батьків — родини Ґензів. Його батьки зуміли виховати й вщепити в ньому любов до свого народу й рідної Батьківщини.

Олесь недовго втішався щастям і опікою родинного вогнища, бо у вирі Другої світової війни доля закинула його з родиною (батьками і братом) у Німеччину.

Покійний перебував у таборах переселенців в Авгсбурзі, Міттенвальді і Байройті. В Авгсбурзі він закінчив середню школу і ходив на курси народних танців, маючи до цього талант, замилування й охоту. Одним словом, його манило танкове мистецтво та праця на полі рідної культури. Його життя, як усіх скитальців, було в таборах тимчасове, й тому прийшов час дальшої мандрівки за океан — до З'єдинених Стейтів Америки, на вільну землю Вашінгтона.

Прибувши з родиною в Ню Йорк, він включився у працю, поглиблював свої знання, записавшись до коледжу на студії інженерії. В 1949 році вступив в ряди СУМ, осередку в Ню Йорку, а вже в наступному році з друзями-сумівцями створив танцювальний ансамбль, що згодом прийняв назву „Верховинці". Від 1950 року він вчив танцюристів і став мистецьким керівником та хореографом, працюючи з молоддю аж до кінця 1983 року, тобто перед своєю тяжкою недугою, при помочі своєї дружини Дарії.

В п'ятдесятих роках Олесь одружився з Дарією Масною, згодом у їхній родині прийшли на світ дві доні — Оля і Дарка.

Протягом більш як 30 років Олесь вчив і працював у танцювальному ансамблі, віддаючи себе молоді. Під його вмілим керівництвом танцювальний ансамбль „Верховинці" дійшов до вершин і досконалости та дав українській громаді сотні виступів. „Верховинці" під керівництвом Олеся обслуговували не тільки СУМ, а й цілу українську громаду на терені ЗСА й Канади, виступали часто і перед чужинцями, пропагуючи добре ім'я українців та рідну культуру. Олесь працював безкорисно, бо його найбільшою заплатою були успішні виступи „Верховинців", які задовольняли найбільш вибагливу публіку. Таким він був завжди й таким відійшов у вічність, залишаючи за собою незатерті сліди.

Від тієї сумної дати минуло десять років. Ми втратили щиру, добродушну, жертвенну й дорогу людину. За тих десять років багато змінилося у світі, ми дочекалися вільної Батьківщини-України, про яку мріяв, для якої жив і трудився з найбільшою любов'ю наш Олесь. Все це минуло, все це пройшло неначе на фільмовій стрічці, тільки залишив сумний спомин, глибокий жаль і безмежний біль у серці тих, які знали Олеся, з ним дружили і працювали.

Корнель Василик

Англомовний історичний атлас України

Англомовний історичний атлас України вже в недовгому часі появиться під редакцією географа і історика д-ра Івана Теслі. Атлас опрацювали д-ра Іван Тесля при співпраці картографа Євгена Тютька.

Кому на серці Україна, кожний повинен придбати цей рідкісний підручник в картах з історії України, щоб кожний українець знав історію свого народу і міг відкрити перед чужинцями тисячоліттє існування українського народу та його державність зі столицею Києвом.

У Тисячоліття Хрищення України мав появитися цей англомовний історичний атлас України з картами і поясненнями історії українського народу, часу княжої доби Руси-України, Козацької держави і з новіших часів української державности по сьогодні, років повного пробудження українського народу на дорозі до самостійного життя.

Через непередбачені перепони — написанням текстів-пояснень до мап — було трудно знайти відповідного історика, тому атлас не міг появитися скорше. Завдяки проф. д-рові Іванові Теслі при співпраці картографа Євгена Тютька в найближчому часі англомовний історичний атлас України буде відданий до друку.

Історичний атлас — це свідоцтво історії українського народу, який протягом тисячі літ не згинув, не зважаючи на те, що Україна, стара Русь, була на сторожі на землях сходу Европи і через українську територію переходили різні орди, що нищили наш край. Та народу не стерли з лиця землі. Він пережив усі лихоліття, віками воюючи за своє існування. І сьогодні виборов своє право жити між усіма вільними народами.

Початок держави Руси-України сягає приблизно 860 року, часу князів Аскольда і Дира, які княжили тоді у Києві. Їхня могила, каплиця-пам'ятник, до нині стоїть на київських горах над Дніпром. Князь Олег, імператор Святослав Завойовник, Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах, королі Роман Галицький, Данило, гетьмани Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Петро Дорошенко — це найсвітліші постаті в історії України, а було ще багато інших славних лицарів — провідники козацьких повстань Наливайко, Трясило, Павлюк, гайдамаки Ґонта і Залізняк!

Сьогодні Москва присвоює собі княжу історію Київської Руси-України і 1000-ліття її хрищення — 988 рік, тим часом відомо, що москвини приняли християнство щойно в XII ст. Москва присвоїла собі нашу стару назву Русь, наших князів-володарів, королів і нині, називаючи себе „Россія" („Russia"), фальшує нашу історію.

Поява нового англомовного історичного атласу України є дуже на часі. Всі ми повинні підтримати атлас фінансово, щоб він вийшов якнайскоріше. Атлас буде мати 38 кольорових мап з історії України від найдавніших часів до сьогодні. Пожертви на видання можуть бути у формі датків, зворотної позички або передплати. Всі прізвища жертводавців будуть поміщені в атласі на прикінцевій сторінці і кожен жертводавець одержить один примірник атласу.

Комітет заздалегідь складає щиру подяку всім шановним меценатам і жертводавцям.

Пожертви можна висилати на конто Видавничого Комітету: „Atlas of Ukrainian History" Account № 30521-00, Selfreliance Ukrainian Federal Credit Union, 2351 West Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622.

Ціна одного примірника в ЗСА — 40 дол., в Канаді і Австралії — 45 дол. разом з пересилкою. Книгарні одержать 30-відсоткову знижку, плюс оплата пересилки поштою.

Е. Т.

Корисна праця „Клініки на колесах" в Тернопільській області

Літом 1993 року д-р Марія Валтарович вдруге перебувала в Тернопільській області та, працюючи зубним лікарем в „Клініці на колесах", подає нам такі спостереження.

„Клініка на колесах" — вона має таку назву, бо рухається з місця на місце. Таких клінік є дві — одна медична, а друга дентистична. Обидві є вирядженні відповідним обладнанням. За рік часу проєкт і його структура дуже поширилися. Є сьогодні два гаражі, де зберігаються авта, та склад дентистичних запасів.

В одній з гаражів збираються матеріяли, які надходять з діяспори, є також аптека, де всі привезені ліки зареєстровані в комп'ютері. До диспозиції лікарів є чотири авта і „вен", яким привозять харчі, медикаменти. Це все перебуває під охороною обласної міліції. При обласній стоматологічній клініці є стаціонована клініка. Є рухома дентистична машина з повним обладнанням для праці лікаря. При помочі д-ра О. Кухарчука і д-ра М. Балтарович був створений науковий центр, в якому є відео-апаратура, телевізія та 60 наукових касет для лекцій. Під час відкриття цього центру були присутні головні стоматологи, а також д-р М. Балтарович. Відкрив його д-р Василь Князевич, голова Лікарського товариства Тернопільської області.

В педіятричній клініці прийнято 12,656 дітей, з того числа 1,003 дітей одержали ліки. У стоматологічним автобусі було обслужено 6,969 пацієнтів, з них первинних 5,815, застосовано 12,669 пльомб, вставлено 2,769 зубів, цілком вилікувано 3,585 осіб. Це велика поміч для наших дітей. Цими клініками далі керують двоє лікарів: медичною клінікою керує д-р Оксана Іноземцева, дентистичною частиною — д-р О. Кухарчук. Він має добре підібраний персонал і є рівночасно керівником усіх зубних лікарів в Тернопільській області. Секретарем є Ірена Ткач, яка бездоганно володіє англійською мовою. Має добре уряджене бюро з телефоном і факсом, що дозволяє їй легко комунікуватись з місцевими чинниками та діяспорою.

Ці медичні і дентистичні клініки фахово обслуговують всю Тернопільщину. Хоча вони є призначені для лікування дітей з Чорнобильських зони і вагітних жінок, одначе лікарі допомагають великій кількості загально хворого населення — визначають діягнозу в ранній стадії післярадіяційних злоякісних хворіб та спрямовують пацієнтів із серйозними проблемами на лікування до спеціялізованих центрів.

Серед лікарів є добровольці з Америки та інших західних країн. Ці, що працюють постійно, є спеціялістами дитячих хвороб, вони також працюють в льокальних лічницях. Допоміжний медичний персонал — медсестри, дентистичні асистентки, працівники лябораторії є також місцеві. Очевидно, успіх цих клінік залежить у великій мірі від добровольців з діяспори, які працюють жертвенно, не жаліючи ні часу, ні труду.

Є все ще місце для добровольців в цьому благородному ділі. Вони дістають тут найкращі помешкання, харчі, авто з водієм. Англомовні лікарі мусять мати перекладачів, яких тут обмаль.

Справи, зв'язані з одержанням візи, полагоджує Ед Меєр або його секретарка. Число його тел.: 608-873-5099, або факс: 608 873 1630, денедавна цим проєктом керував проф. Степан Дудяк при допомозі своєї дружини. Працювали вони два з половиною роки, користуючись великою повагою між лікарями та населенням. Тепер його пост перебрав американець Ед Меєр, чудова людина. Мусимо Богові бути вдячні, що нам посилає таких людей. Також дуже цінним є д-р Джан Доель. Це люди доброї волі, які вірять, що моральним обов'язком людини є помогти ближньому.

Президентом цієї шляхетної місії є пастор Іван Шепелявець, який також турбується її фінансами.

Д-р Марія Балтарович

У Чикаго...

(Закінчення зі стор. 1)

ман Заяць, референт преси — Жорж Коломиєць, члени — Мирон Добровольський, Софрон Недільський (Вискансин), д-р Василь Трухлий, Володимир Братків, Іван Деркач, адв. Юліян Куляс, Нестор Попович, Орест Хринівський, Іван Лоско, д-р Володимир Мінкович, д-р Роман Ткачук, інж. Андрій Еліяшевський, Павло Олексюк, Мирон Ярошевич, інж. Олег Караван і Михайло Мартинович.

З нагоди цієї зустрічі рішено видати пропам'ятні жетони. Їх виготовленням займається маестро Жорж Коломиєць.

Розбудова...

(Закінчення зі стор. 1)

то України" в Австрії та Шотляндії, виставку авангардних художників в Німеччині, Австрії і Франції, а в найближчому майбутньому виставку Трипільської культури в музеї Онтаріо в Канаді і можливості її показання в інших містах Канади та ЗСА. Також Міністерство Культури обговорює з Метрополітальним музеєм в Ню Йорку можливість виставки візантійського мистецтва. Закінчив І. Дзюба своє слово відчитанням листа від Президента Леоніда Кравчука, в якому цей висловлює признання УМ за ширення української культури в ЗСА і піднесення тим престижу України та запевняє підтримку в намірах розбудови УМ.

У короткій розмові після бенкету І. Дзюба розповів про свої відвідини в Бостоні і з приводу 25-річчя заснування катедри українознавства та в Чикаго, де був присутній на посвяченні пам'ятника жертвам Великого Голоду, як також про численні відвідини американських музеїв і культурних установ Ню Йорку для нав'язання контактів і можливостей культурної виміни.

Окремо на полуденку відмічено представників Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" у Філядельфії в особі її президента інж. Бориса Захарчука і управителя інж. Івана Куземського, які зложили на руки голови Управи Ум інж. Т. Гаврика першу рату задекларованої на Будівельний Фонд УМ суму у висоті 10,000 дол.

У концертовій частині бенкету виступили із сольовими точками на віольончелі Наталія Хома та Сурен Багратуні, які відіграли дуо-канон ч. 2 г-дур Г. П. Телемана і сонату г-дур для двох віольончель Ж. Барере.

На закінчення вокальний ансамбль „Промінь", під керівництвом Богданни Волянської, відспівав дві коляди та дві релігійні пісні.

Олімпійський...

(Закінчення зі стор. 2)

ствами, які готові вступити до спонзорської програми НОК-У. Тому, що ринок збуту цих підприємств є в ЗСА і в Канаді, вони є заінтересовані бачити численне зацікавлення громадян ЗСА і Канади українським спортом. Статистичні дані жертвенности, що включатимуть число, місцевості жертводавців, будуть важною підставою висоти фінансової суми спонзорства. Підприємства дадуть більше, коли будуть бачити якнайширше зацікавлення людей, своїх сподіваних клієнтів.

Українська громада в ЗСА і в Канаді активно включається в програму фінансування наших спортовців. Українська Спортова Централя Америки і Канади та Олімпійські комітети діяспори послідовно працюють над організацією допомоги для Національного Олімпійського Комітету України. Чим більшою буде наша присутність в цих українських олімпійських акціях, тим більше можемо очікувати капіталовкладення міжнародних спонзорів та заінтересування підприємців в українському спорті.

Президент...

(Закінчення зі стор. 2)

року в Західню Европу прибув Левко Лук'яненко. Почувши про це, Президент Лівицький доручив проводові ДЦ негайно нав'язати з ним живий контакт і заявити, що „Я готовий іти на резиґнацію, якщо Лук'яненко погодиться перебрати моє становище. Я думаю, сказав він, що такий крок краще затіснить співпрацю ДЦ УНР в екзилі з самостійницькими силами в Україні.

Президент Лівицький був президентом всієї української спільноти, а не якоїсь партії чи партійної ідеології. У своїй праці він запровадив систему відвідин проводу всіх громадських організацій, наукових інституцій чи редакцій незалежно від їхніх — тих чи інших, політичних симпатій чи орієнтацій. З ними він обмінювався думками і плянами праці на майбутнє. В дискусії він толерував різні думки чи пропозиції, підкреслюючи, що „згода — це зґуба". Він шукав в дискусії не раболіпства, підлабузництва чи підтакування, а національно-державної рації. Він цінив віддання ідеї визволення України, зокрема УНР. В одній із розмов він сказав, в годину, коли на Україні буде створена законна українська влада, то перше що він запропонує, а це видати закон про встановлення всіх громадських прав для всіх українських політичних емігрантів чи втікачів, що хочуть повернутися на свою батьківщину—Україну.

Я пригадую його слова з передостанніх моїх відвідин: „Я робив все, що було в моїх силах, щоб Україна нарешті була вільна і щаслива і я твердо вірю, що такою вона буде..."

(Цитати здебільшого з праці М. Лівицького п. з. „Ідеологічне наставлення УНДС", Лондон, 1966).

100-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ

З нагоди 100-літнього ювілею Українського Народного Союзу, який припадає на 22-го лютого 1994 року, редакція „Свободи" плянує видати спеціяльне число з цією датою, присвячене світлому минулому Батька-Союзу. Звертаємося до членів Головного Уряду, до всіх союзовців і читачів нашого щоденника з проханням надсилати матеріяли для евентуального поміщення у цьому числі. Матеріяли прийматиметься до 12-го лютого 1994-го року. — Ред.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ Ню Йорку обвинуватив відомого мангеттенського адвоката Бруса Катлера в тому, що він порушив норми поведінки в суді і порядок судочинства. Б. Катлер відомий як захисник вожаків нюйоркської мафії Джана Готті, а також Джозефа і Томаса Ґамбіно. Суддя заявив, що Катлер у розмовах зі журналістами робив образливі для суду заяви. За таку поведінку адвокат може потрапити на півроку за ґрати, а також заплатити 5,000 дол. кари.

З МЕТОЮ БОРОТЬБИ зі злочинністю Білий Дім має намір підвищити ціну дозволу на торгівлю вогнепальною зброєю від 30 до 600 долярів на рік. Вартість дозволу в 30 дол. діє від 1969 року. 28-го лютого ц. р. дозвіл повинен подорожчати до 200 дол., що передбачено прийнятим у кінці минулого року законом, який носить ім'я Брейді, колишнього пресового секретаря Роналда Реґена, важко пораненого під час замаху на Реґена вліті 1981 року. Однак секретар Департаменту фінансів Ллойд Бентсен вважає збільшення ціни дозволу до 200 дол. недостатнім. Керівники Управління контролі за спиртними напоями, тютюновими виробами і вогнепальною зброєю вважають, що якщо ціну дозволу на торгівлю зброєю підняти до 600 дол., кількість торгівців різко зменшиться. А чим менше буде продавців, вважають в управлінні, тим менше вогнепальної зброї буде продано громадянам, а значить, злочинність зменшиться.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ
моїх найдорожчих і ніколи незабутніх
МУЖА
ОСИПА-ЗЕНОВІЯ СТЕФАНИШИНА
СИНА
ЮРІЯ-ВОЛОДАРЯ
і маленької ДОНІ
ІРЕНИ ЗВЕНИСЛАВИ,
яка відійшла від нас 45 років тому.
Будуть відправлені цього місяця
СЛУЖБИ БОЖІ
В Римі, в манастирі отців Студитів о. Гузар
Кергонксон, українській церкві Пресвятої Трійці.
27-го січня 1994 р. Фльорида, українській католицькій церкві Пресвятої Діви Марії.
Про молитви просить:
мама — МАРІЯ СТЕФАНИШИН з родиною

Ділимося болючою вісткою, що
10-го січня 1994 р. відійшов у вічність
наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ,
на 81-му році життя
бл. п.
ІВАН АНТОНЯК
колишній кооператор-економіст „Народної Торгівлі" в Перемишлі та довголітній купець і властитель деяких підприємств в Америці. Народився в Черневі, пов. Мостиська.
ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 14-го січня 1994 р., год. 9:30 з похоронного заведення Насевичів при Френклін і Бравн вул., Філядельфія до катедри Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Філядельфії, Па., а відтак на кладовище св. Марії у Факс Чейсі, Па.
Залишив дорогих йому:
дружину — ІВАННУ
синів — ЗЕНОНА І ЮРІЯ
внуків — МАРІЮ, ДЕМ'ЯНА, КАТАРИНУ, СТЕФАНА, НАТАЛІЮ І АНДРІЯ

У Дітройті відзначено 50-ліття Дивізії „Галичина"

У неділю, 12-го грудня, доброї півсотні колишніх вояків Дивізії, їхні родини, приятелі та представники різних громадських і комбатантських організацій зібралися у залі Українського Культурного Центру, щоб разом відзначити золотий ювілей Дивізії „Галичина". Вихована на ідейних засадах Січових Стрільців, молодь рвалася до зброї, щоб продовжувати дальшу боротьбу за волю українського народу.

Нелегко було у воєнному пляцдармі засновникам Дивізії, як нелегко доводилось самій Дивізії боротися на різних фронтах, головно під Бродами, з відвічним ворогом України фашистською червоною Москвою. Надмірно щасливі ті, що вийшли (хоч дехто поранений чи інвалід) з цього пекла та за свого життя побачили те, за що боролися і про що мріяли — українську державу.

Відкриваючи свято, голова Станиці Осип Ворик привітав присутніх та поіменно представників громадських і ветеранських організацій: пароха церкви св. Йосафата о. Вернарда Панчука, дивізійника о. крилошанина Богдана Скасківа, голову Відділу м-ґра Бориса Потапенка, голову Відділу УАКРади Зенона Васильковича, командира Українських Американських Ветеранів пост ч. 101 Мирослава Прийму, командира Українських Американських Ветеранів пост ім. Мельника Володимира Добоша, командира Українських Американських Ветеранів Мишиґену Степана Віхара, Об'єднання Колишніх Вояків УПА д-ра Богдана Крука, Товариство Колишніх Вояків УПА Осипа Біґуна, голову Дружин Українських Націоналістів інж. Мирослава Кальбу, заступника голови централі Українських Американських Ветеранів Ірену Прийму та голову й ініціятора побудови пам'ятника українським та українсько-американським воякам, що загинули у різних боях та різних часах, Михайла Огродніка. Голова Станиці Осип Ворик сказав: „Ми, учасники тих подій, прагнули за всяку ціну взяти зброю до рук, щоб доказати українському народові і світові, що ми зрілі до боротьби, щоб в тому часі, коли змагалися два тоталітарні — червоний і брунатний — фашизми, використати тактичне військове знання та пізнання і володіння сучасною зброєю. І хоч ми не здобули збройно української держави, — продовжував голова, — присутність Дивізії у тодішньому збройному „пляцдармі" була тим стимулюючим чинником, який доказав, що й в чужій уніформі можна боротися за свою державу...

Сьогодні ми, дивізійники, горді, що пішли на поклик народу, який після п'ятьох десятиріч нашої боротьби здобув українську державу.

Під кінець виступу голова Станиці О. Ворик привітав вдову нашого бойовика з-під Бродів Олю Стринадюк і попросив учасників свята однохвилинною мовчанкою віддати честь усім полеглим і померлим побратимам Дивізії.

До ведення програми вечора О. Ворик попросив колишнього голову Станиці і нинішнього голову Відділу Руху Любомира Татуха. Як колишній вояк Дивізії, з точки зору громадського діяча він заторкнув головно політичний аспект створення Дивізії. Громадсько-політичний провід тих часів мав не тільки проти себе німецьких високих державних чинників, він теж натрапляв на недругів своїх таки земляків. Однак це ділялося у початковій стадії, бо зі зміною політичних обставин в тодішній Европі ця непривітність дуже скоро розвіялася, бо всім тоді було ясно, що зброя відігравала велику ролю.

Коли говоримо, продовжував Л. Татух, про політичний бік справи, то, залишивши (не з нашої вини) фронтову лінію та вийшовши з полону, дивізійники натрапили знову на недружність деяких політичних особистостей. Однак все те довелося перебути, і сьогодні не тільки ціла діяспора, але й високопоставлені військові, політичні і письменницькі чинники в Україні ставляться прихильно до модерно вишколених військовиків українського народу у тих часах — Першої Української Дивізії Української Національної Армії. Закінчуючи свій виступ, керівник програми сказав, що все пережите є за нами, ми діждалися української незалежної самостійної держави, яка є нині у великій небезпеці, і тому всі ми мусимо прийти їй з допомогою, головно матеріяльною, бо до цього зобов'язує нас наша вояцька присяга.

В наступній точці програми відбулося вручення медалів-хрестів за особливі заслуги в діяльності Станиці, які отримали: Мирон Воронович за видання бюлетенів Станиці і за організування коляди. Іван Цар за фінансову діяльність Станиці, Микола Перцович за організаційну діяльність, о. Вернардові Панчукові за те, що сповняв службу капеляна в Станиці. Вручення медалів довершив заступник голови Крайової Управи Михайло Ніньовський в асисті голови Станиці Осипа Ворика.

До виголошення головної промови керівник програми Л. Татух попросив старшину УПА, голову осередку НТШ, провідного члена багатьох організацій д-ра Богдана Крука. Промовець зосередив увагу на процесах усіх попередніх збройних сил України, головно новітніх часів — армію Січових Стрільців, які започаткували модерною збройною тактикою (теж політичною) здобуття української держави. З того часу потягу до волі поневолювачі України не були в силі стримати. Політична боротьба УВО — ОУН підготовляла підвалини до будівлі новітніх Збройних сил України. В результаті створено Українську Повстанську Армію. Бачучи і орієнтуючись докладно в ситуації, в якій опинилася тоді Німеччина, щоб використати цю ситуацію, Центральний Провід на чолі з проф. Володимиром Кубійовичем прийшов до висновку що настав час створення власних Збройних сил українського народу, хоч тимчасово в складі німецької армії. Так було створено Українську Дивізію „Галичина". Дивлячись із перспективи часу, сказав промовець, було незаперечною слушністю творення Дивізії. Ми, вояки обох формацій, підкреслив д-р Крук, повинні бути горді, що рука об руку УПА і Дивізія засвідчили перед народом і зовнішнім світом свою єдність і стійкість за здобуття української держави. У кінці промови д-р Богдан Крук побажав усім дивізійникам міцного здоров'я та дальшої діяльности.

Керівник програми Л. Татух подякував д-рові Крукові за змістовну промову. На черзі слідували привіти майже всіх представлених головою представників організацій, і всі вони бажали дивізійникам Божих ласк та витривалости до дальшої праці.

Віра Крива, яка недавно прибула з України, відчитала свій вірш „Правда про них", присвячений дивізійникам.

Перед вечерею о. Вернард Панчук провів молитву, згадуючи тих, кому не судилося бути разом з нами при тій вечері, що є подана з нагоди золотого ювілею Української Дивізії.

Після коляди „Бог предвічний" і смачної вечері хлопці з Дивізії відспівали кілька дивізійних маршів і коляд.

Михайло Березовський

Вечір у пошану Є. і Ф. Кульчицьких

Дня 7-го листопада 1993 року дітройська громада вшанувала пам'ять громадських діячів та добродіїв — Євгена Кульчицького в 11-ту річницю смерти та Фалину Любінецьку-Кульчицьку — в п'яту річницю смерти.

Службу Божу з Панахидою відправив о. д-р Севастіян Сабол в церкві св. Йосафата, а після того відбувся вечір в Домівці СУА, який відкрила голова Комітету Стефа Король та попросила присутніх вшанувати покійних однохвилинною мовчанкою.

Про життєвий шлях Фалини Любінецької-Кульчицької говорив її братанок Юрій Любінецький. Народжена в священичій родині в 1904 році біля Рогатина, скінчила Гімназію сс. Василіянок у Львові, студії почала в Українському Таємному Університеті, а після 1925 року — в польському університеті у Львові (магістер гуманістичних наук). Вже під час студій була виховницею в Пласті, а після його розв'язання — в підпільному. Вчила в середніх школах Тернополя, Станиславова і Львова, а під час большевицької окупації — в Педагогічному Інституті. За німців працювала в Суспільній Опіці УЦК. Працю пластової виховниці продовжувала й на еміграції — в таборах Карсфельдії й Берхтесгадені. До Дітройту приїхала в 1949 році, стала тут організатором Пласту й „Рідної Школи", в якій не тільки вчила, але й вишколювала кадри нових учителів, опісля була інспектором Шкільної ради. Була активною також у товаристві „Самопоміч", але чи не найбільше українська громада пам'ятає її численні статті на виховні теми — у „Свободі", „Народній Волі", „Нашому Житті", „Дітройських Новинах". Після смерти чоловіка пише спомини, продовжує брати участь в громадському житті, аж доки недуга не прикувала її до ліжка. Померла 20-го жовтня 1988 року.

З черги гостя з Ню Йорку, ред. Уляна Старосольська, пригадала, як Пласт на рідних землях виховував молодь в самодисципліні, що дуже помагало в переборюванні всіляких життєвих труднощів. Також і наш Таємний Університет, що перетривав в невідрадних умовах аж до 1925 року, загартовував молодечі душі. І тому не диво, що покійна Фалина так дуже хотіла передати свій патріотичний дух молодшому поколінню.

Про пластову діяльність Євгена й Фалини кульчицьких від Дітройської Станиці говорив пл.сен. Ігор Король. Євген Кульчицький, що став пластуном ще у 17-річному віці, працював у проводі Пласту ще за студентських часів у Львові і Празі та організував пластові табори в Галичині та на Закарпатті. Від часу відновлення Пласту в Німеччині в 1945 році відразу включається в активну працю. Перекладає на українську мову „Скавтінґ для хлопців" Байден Павля, а по переїзді за океан стає організатором Пласту на терені Америки. Постають пластові осередки не тільки в Дітройті, але й по інших містах, де були скупчені пластуни. Організує й очолює Краєвий Пластовий Провід (КПС), який згодом був перенесений до Ню Йорку. Почав видавати „Пластовий Листок", „Сеніорську Ватру" і „Молоде Життя". Був головним редактором станичного альманаху, присвяченого 10-літтю пластової праці на терені Дітройту. Помагав теж і в інших пластових виданнях. Був активний у всіх більших починах станиці, зокрема при закупі пластової домівки і „Зеленого Яру" на Діброві.

Фалина Любінецька-Кульчицька, член куреня „Ті, що греблі рвуть", також належала до Краєвого Пластового Проводу й дуже активно працювала в дітройській станиці, головно як референт вишколу. Була членом редакційної колеґії альманаху та „Вістей зі Станиці", учасником краєвих з'їздів та пластових конгресів.

За віддану працю в Пласті обоє дістали найвище пластове відзначення — Св. Юрія в золоті. В пізніших роках служили своїм досвідом та порадою молодшим провідникам, а заощаджені гроші передали на видання „Історії Пласту" та потреби Дітройської Станиці.

Від Союзу Українок Америки кілька слів сказала Орися Лончина та згадала про незабутню працю Фалини Кульчицької на пості пресової референтки Округи та про щедрий дар „ще теплою рукою" на Домівку СУА.

Велике признння від Фонду Катедри Українознавства в Гарварді висловила Ольга Дужа, бо великі меценати — Євген і Фалина Кульчицькі створили П'ятнадцятитисячний Фонд Книжки.

Від „Рідної Школи" говорила голова товариства Оля Іваницька. Фалина Кульчицька ціле своє життя посвятила вихованню молоді української — як учителька в школі, чи як викладач на учительських курсах, чи на пості інспектора школи. Та її грошова пожертва допомогла „Рідній Школі" продовжувати освітню діяльність.

Від товариства „Самопоміч" виступила голова Ліда Колодчин. Вона згадала про тісну співпрацю з Фалиною та щедрий даток, який був розділений для шкіл в Польщі, Австрії й Україні.

Близька приятелька Євгена й Фалини — Іванка Кучер поділилася з присутніми споминами про їхні цікаві дискусії. Вони часто мали протилежні думки, але приготовляли свої арґументи, щоб знайти якнайкращі напрямні праці. Наприклад, в 60-тих роках, як почали надходити вістки про „шестидесятників", вони радилися, як би то переконати громаду, а то й „Рідну Школу", щоб не відокремлюватися від України. Партійні переконання ніколи не ставали на перешкоді тим дискусіям, бо в кого є шляхетна душа (так як у Євгена й Фалини), то все на першому місці стає добро справи!

Стефа Король, від Комітету, до якого входили представники Пласту, „Рідної Школи", СУА, Гарвардського Фонду й „Самопомочі", подякували всім за участь, а тоді ще при чаю й солодкім присутні ділилися своїми особистими споминами.

Орися Лончина